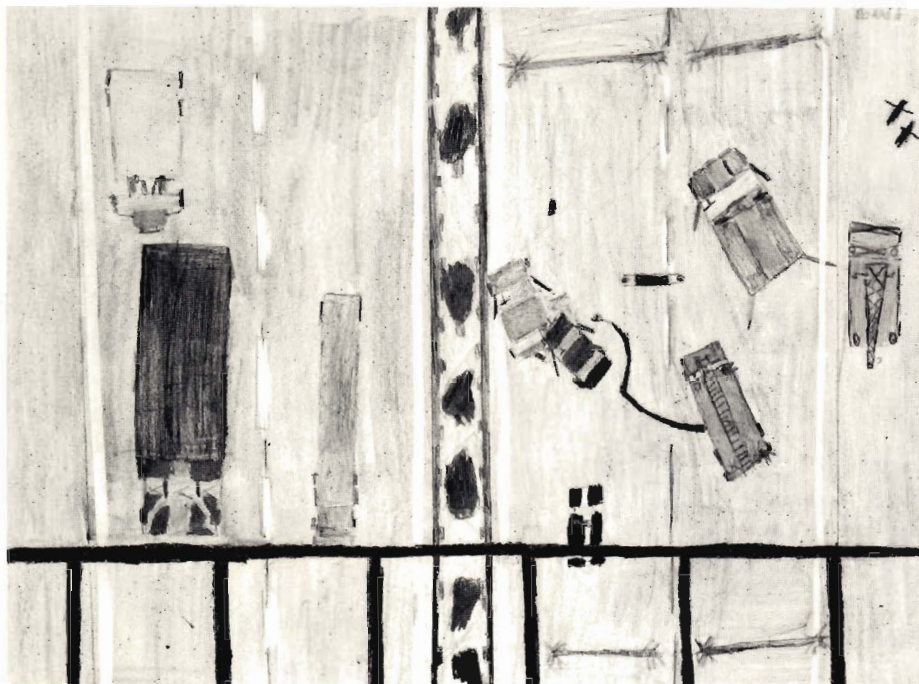

Van boven gezien

De kinderen leren over een hoog standpunt waarbij de bovenkant van de dingen te zien is en over de begrippen overlapping en afsnijding

Op het viaduct, 8 jaar

onderwerp

op een viaduct

techniek

potlood,
kleurpotlood

formaat

± 25 × 32 cm

Toelichting

In deze opdracht komt weer een hoog standpunt aan de orde. Een belangrijk verschil met de vorige les is echter dat de dingen nu niet plat maar ruimtelijk getekend zijn. Het gaat dus niet alleen over de weergave van de ruimte (afstand), ook de ruimtelijkheid van de vormen zelf komt aan de orde.

Vandaar dat we kiezen voor heel bekende en relatief eenvoudige vormen, die gemakkelijk te bekijken zijn in de klas (bijv. autootjes op schaal).

De *kijkrichting* is hierbij niet meer récht omlaag, maar schuin omlaag zodat zowel voorkant als bovenkant van de dingen te zien zijn. Verder kijken we zo dat de lucht (de horizon) er niet op komt; het hele papier is land.

De grote en donkere brugleuning op de voorgrond maakt een gedeelte van de tekening tot repoussoir (zie *Handboek* blz. 28). Begrippen zoals overlapping en afsnijding zijn niet onbekend: ze zijn in *Ruimte 1* al behandeld. De ruimteweergave zelf zal daarom niet te moeilijk zijn; het ruimtelijk tekenen vanuit een gegeven positie blijft echter een flink probleem, zeker voor de jongsten uit deze leeftijdsgroep. Het resultaat van deze opdracht hangt ook sterk af van eerder verworven vaardigheden op het punt van 'plastisch' tekenen (in *Vorm en Natuur 2*). Geschikt materiaal voor deze opdracht is potlood en gum omdat er steeds verbeterd moet kunnen worden. Daarna kan eventueel de tekening gekleurd worden.

Begeleiding

Als er een autoweg in de buurt is, gaan we met de kinderen naar een viaduct (uiteraard goed uitkijken!) en bekijken we zorgvuldig hoe alles er vanaf dit standpunt uitziet. Dit gaat het beste door gerichte vragen te stellen als: 'Kun je de banden zien? Hoe zie je de voorruit en de achterraut? Zie je veel van de zijkanen? Zijn deze lichter of donkerder dan het wegdek? Hoe breed zijn de auto's eigenlijk? Blijft er op een rijbaan veel plaats over aan weerskanen? Hebben meer auto's een schuifdak dan je dacht?' Allerlei onderdelen worden zorgvuldig bekeken. Het totaalbeeld kan het beste bekeken worden m.b.v. een motiefzoekertje, bijv. een leeg diaraampje. We houden het zoekertje zó (± 15 cm voor één oog) dat het hele beeld (= papiervlak) gevuld is met autoweg en bermen. De gevolgen van het schuin omlaag kijken worden hierdoor duidelijker; de lucht komt er niet op, de plaats van de balustrade en de grootte ervan zien we duidelijk onder in beeld, we kijken boven op de weg maar vooral boven op de auto's. Terug in de klas zorgen we voor enkele natuurgetrouwe autootjes, schaalmodellen dus. (Wat betekent die 1 : 45 op de onderkant?) Wanneer de kinderen niet meer weten hoe zo'n auto van boven gezien 'wordt', dan kan zo'n model vanuit de juiste positie bekeken worden. Afkijken is hier juist erg goed!

Is er geen viaduct in de buurt dan is het erg goed om illustratiemateriaal te (laten) verzamelen. Ook vanaf een bovenetage naar geparkeerde auto's kijken is natuurlijk een mogelijkheid. Zonder aanschouwingsmateriaal is de combinatie van gegeven standpunt en ruimtelijke weergave erg moeilijk en worden de tekeningen al gauw té schematisch.

onderwerp

uitkijktoren

materiaal

potlood

formaat

$\pm 25 \times 32$ cm

Andere opdracht

Vanuit een uitkijktoren in een bos of groot park kijken we schuin omlaag op de bomen, de paden, de dieren, het water. Je hebt een goed overzicht waardoor je alles goed kunt zien. Afhankelijk van de gegeven situatie (dorp, stad) en de voorkeur van de kinderen kiezen we voor een hoge toren van de brandwacht of een wat lagere 'boomhut' van de boswachter. Nog een mogelijkheid: de speeltuin vanaf de hoge glijbaan gezien.

Uitkijktoren, 7 jaar

Boomhut, 9 jaar